

ÖKOLÓGIAI SZEMLÉLET A TÁJÉPÍTÉSZ KÉPZÉSBEN

Dr. Boromisza Zsombor

MATE Budai Campus

Tájépítészeti, Településtervezési és Díszkertészeti Intézet

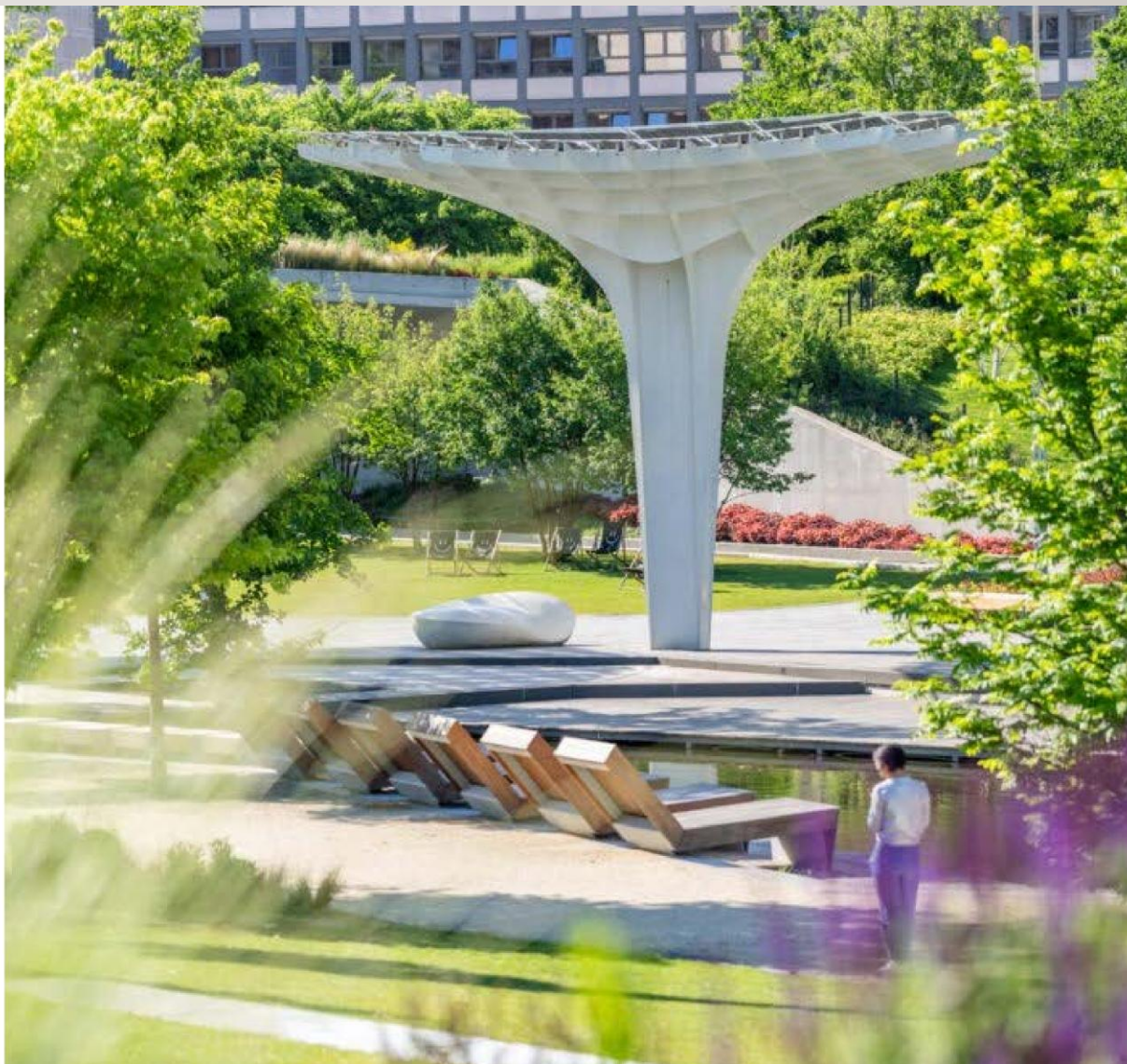
KIHÍVÁSOK ÉS VÁLASZOK

- A környezeti kihívásokkal önmagában, és ezek társadalmi vonzataival is foglalkozni kell a tájépítész szakmának.
- Az ökológikus szemlélet nem csak új tartalmakat, hanem új rendszerlogikát jelent a képzésben – a hangsúly nem tudáson, hanem a készségeken és kompetenciákon van.
- A tájépítész képzés feladata ma már nemcsak formálni, hanem értelmezni és működtetni az élő / természeti rendszereket – a hangsúly az objektumokról a folyamatokra helyeződik át.
- Egy szabadternek, parknak is van ökológiai lábnyoma.

CÉLCSOPORT

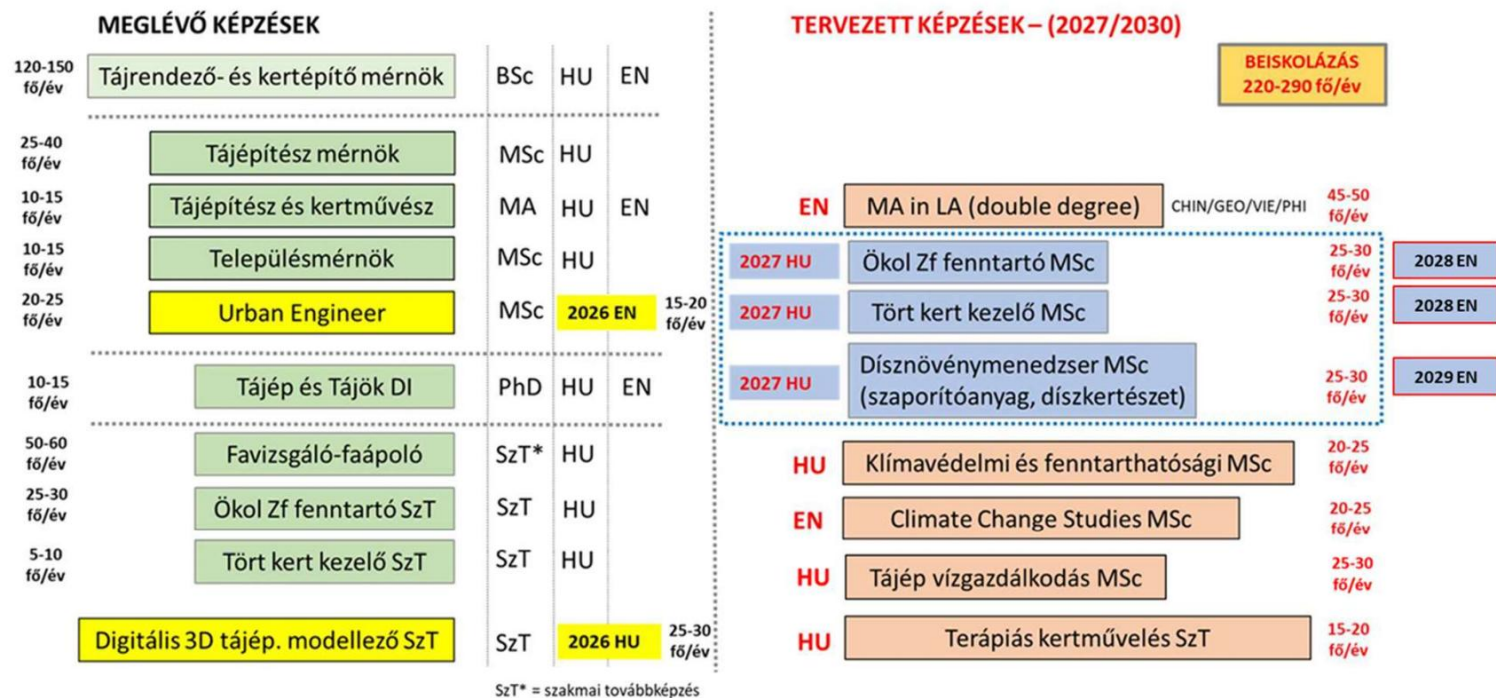
A tájépítész és településtervező szerepe:

- 1. Környezetvédelem és fenntarthatóság
- 2. Élhető szabadterek kialakítása
- 3. Kulturális és történeti értékek megőrzése
- 4. Városi és vidéki tájak harmonizálása
- 5. Társadalmi és gazdasági kihívások kezelése

ÚJ KÉPZÉSEK

MATE - TÁJÉPÍTÉSZETI, TELEPÜLÉSTERVEZÉSI ÉS DÍSZKERTÉSZETI INTÉZET KÉPZÉSI PORTFÓLIÓFEJLESZTÉS 2026-2030

BEISKOLÁZÁS
220-290 fő/év

- Futó képzések
- 2026 szeptemberétől induló új képzések (elfogadott)
- 2027 februártól indítani tervezett új képzések
- Hosszabb távon indítani tervezett új képzések

SzT* = szakmai továbbképzés

ÚJ KÉPZÉSEK / ÖKOLOGIKUS ZÖLDFELÜLET- FENNTARTÓ SZAKIRÁNYÚ TOVÁBBKÉPZÉS

A képzés célja hogy megoldásokat és módszereket mutassunk a változó klíma okozta kihívásokra és a biodiverzitás fokozásának lehetőségeire.

A képzés létrejötté széles szakmaközi összefogás eredménye!

Indítás: 2024. február

A képzési idő: négy félév, félévenként 80 óra,
összesen 300 óra

A képzés gyakorisága: félévenként 4x3nap tömbösítve

ÚJ KÉPZÉSEK / ÖKOLOGIKUS ZÖLDFELÜLET-FENNTARTÓ SZAKIRÁNYÚ TOVÁBBKÉPZÉS

- Az ökológia alapjai, ökoszolgáltatások és multifunkcionalitás.
 - Fásszerű növények ökológikus szemléletű fenntartása 1.
 - Gyep és lágyszárú növényfelületek ökológikus szemléletű fenntartása 1.
 - Fásszerű növények ökológikus szemléletű fenntartása 2.
-
- Ökológikus zöldfelület-kezelési tervezés 1.
 - Gyep és lágyszárú növényfelületek ökológikus szemléletű fenntartása 2.
 - Ökológikus zöldfelület-kezelési tervezés 2.
 - Vizes élőhelyek környezettudatos fenntartása, csapadékmenedzsment.
-
- Épített elemek fenntartása
 - Ökológikus zöldfelület-kezelési tervezés 3.
 - Zöldfelület-gazdálkodás management
 - Ökológikus zöldfelület-kezelési tervezés 4.

DIPLOMATERVEKKEL KAPCSOLATOS ELVÁRÁSOK

IV. TARTALMI ÉS FORMAI ÉRTÉKELÉS (max. 25p)

A/ Települési és térségi szintű kutatási és tervezési feladatok esetén

- IV.1. Megfelelő és hiteles tervezési alapadatok, térképállomány használata (0-2 p)
- IV.2. Releváns helyzetfeltárás (0-2 p)
- IV.3. Örökség meghatározás, értékelés, érték-, probléma kataszter készítés (0-2 p)
- IV.4. Reflexió a releváns társadalmi folyamatokra / Reflexió tájváltozási folyamatokra (0-2 p)
- IV.5. Táj- és településszerkezeti illeszkedés vizsgálata / Táj-alkalmasság vizsgálata (0-3 p)
- IV.6. A fenntarthatósági elvek hatékony érvényesítése (0-2 p)
- IV.7. Tervezési eszközök helyes használata / A kutatási módszerek megfelelősége (0-4 p)
- IV.8. A tervek, ábrák grafikai kidolgozása, érthető, esztétikus jelölésmódja (0-2 p)
- IV.9. Statisztikai és térinformatikai elemzések alkalmazása, helyessége (0-2 p)
- IV.10. A tervek általános szakmai minősége / A definiált kutatási eredmények minősége (0-4 p)

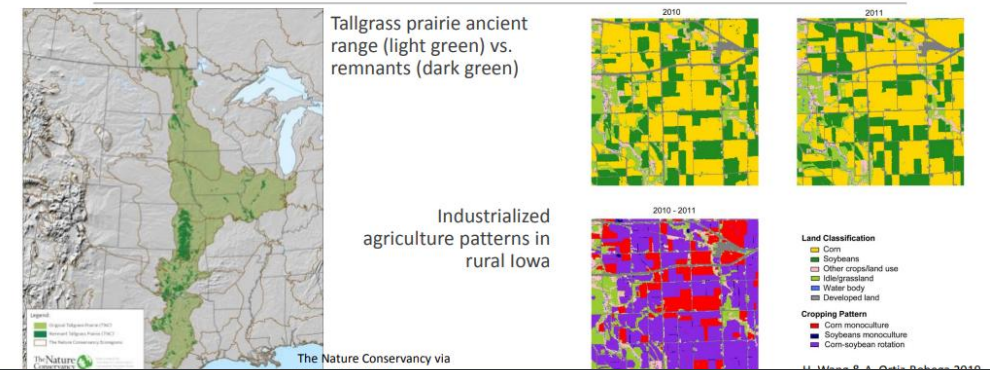
B/ Objektum szintű kutatási és tervezési feladatok esetén

- IV.1. Helyhez való illeszkedés megoldása, karakter figyelmebevétele / A téma történeti kontextusba helyezése (0-2 p)
- IV.2. Reflexió a releváns társadalmi aspektusokra (0-2 p)
- IV.3. Külső és belső térkapcsolatok, térformálás minősége / feltárása (0-3 p)
- IV.4. A műszaki megoldások színvonala / A kutatási módszerek megfelelősége (0-3 p)
- IV.5. A tervek, ábrák grafikai kidolgozása, érthető, esztétikus jelölésmódja (0-3 p)
- IV.6. Anyaghasználat és tárgykultúra minősége / Művi elemek történeti értékelése (0-2 p)
- IV.7. A terv ökológiai szemlélete / A kutatás történeti ökológiai eredményei (0-2 p)
- IV.8. A tervek általános szakmai minősége / A kutatási eredmények megfelelősége (0-4 p)
- IV.9. Növényalkalmazás, növénykiültetés megoldások színvonala / A feltárt eredmények bemutatásának színvonala (50%) (0-2 p)
- IV.10. A látványtervek minősége / A feltárt eredmények bemutatásának színvonala (50%) (0-2 p)

TANTÁRGYAK SZEMLÉLETE: MAGYARORSZÁG TÁJFÖLDRAJZA

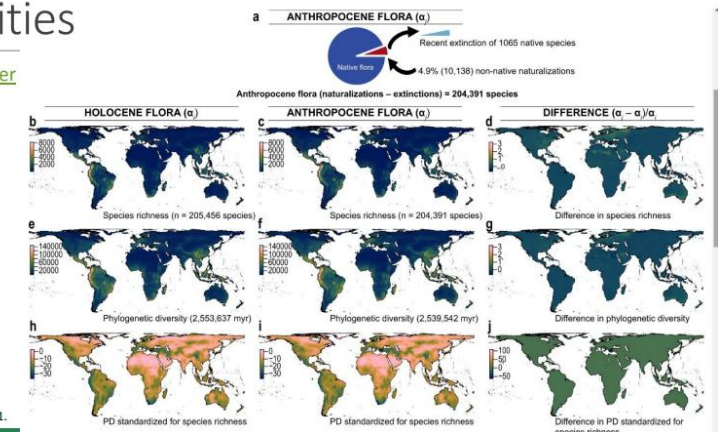
- A tárgy anyagában a környezet- és természetvédelmi témák hangsúlyosabb megjelenése, a tájalkotó tényezők kapcsolatrendszerére, az ökológiai szemlélettel való kapcsolódási pontokra helyezett nagyobb fókusz

Impact of human activity on vegetation

Global homogenization of plant communities

[Link to research paper](#)

TANTÁRGYAK SZEMLÉLETE: TÁJÉPÍTÉSZETI TERMÉSZETVÉDELEM

- A tájépítészet és a természetvédelem kapcsolódási pontjainak hangsúlyosabb beemelése a tantervbe, külön előadás „Természetvédelem és tájépítészet kapcsolata”/”Nature Conservation in Landscape Architecture Projects” címmel.
- A tájépítészek és településtervezők lehetőségeinek és felelősségének hangsúlyozása, valós projektek és gyakorlati példák erősítése.

A tervezői felelősség

Nádasy L. 2025

DINPI 2012

„Jó lesz az úgy is”

Nádasy L. 2025

P.F.Filch. 2022

ÉLETHŰ MŰFŐ

TANTÁRGYAK SZEMLÉLETE: TÁJREHABILITÁCIÓ 1-2.

- EU Természet-helyreállítási rendelet, 2024
- ökológiai integritás helyreállítása, víz minőségi és mennyiségi feltételek, természetes regeneráció, referencia állapot, célfajok preferenciái

TANTÁRGYAK SZEMLÉLETE: DENDROLÓGIA ÉS DÍSZNÖVÉNYISMERET 1-2.

- Az egynyári dísznövények hangsúlyának jelentős csökkentése (beszámoló megszüntetése), helyette az évelő dísznövények hangsúlyosabb oktatása.
- A klímafák és a városi fákkal kapcsolatos ismeretek beemelése a tananyagba
- Őshonos és alacsony fenntartási igényű taxonok hangsúlyosabb jelenléte a tananyagban.

Évelők származása és ökológiája

- Rendkívül sokféle élőhely és ökológiai szerep
- Adaptációs és terjedési stratégiák változatosak

↓

- Fontos a származási hely és az ökológiai igények ismerete – „élőhely-archetípus eszköz”
- **Megfelelő helyre megfelelő növényt alapelve!**

Lebegő és úszó növények

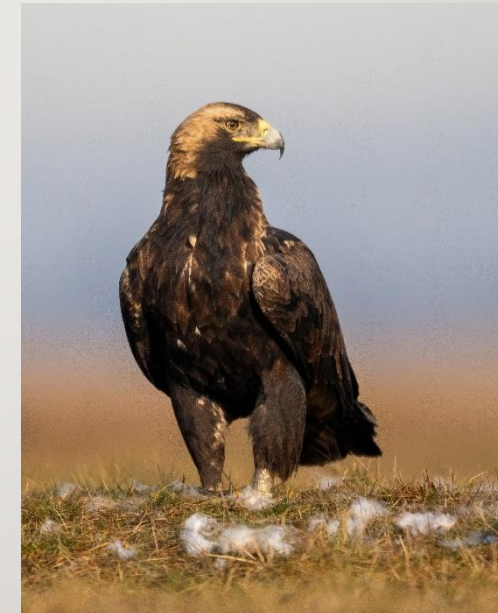
Zosteret alacsi

Hydrachne matuschanae

Salvinia natans

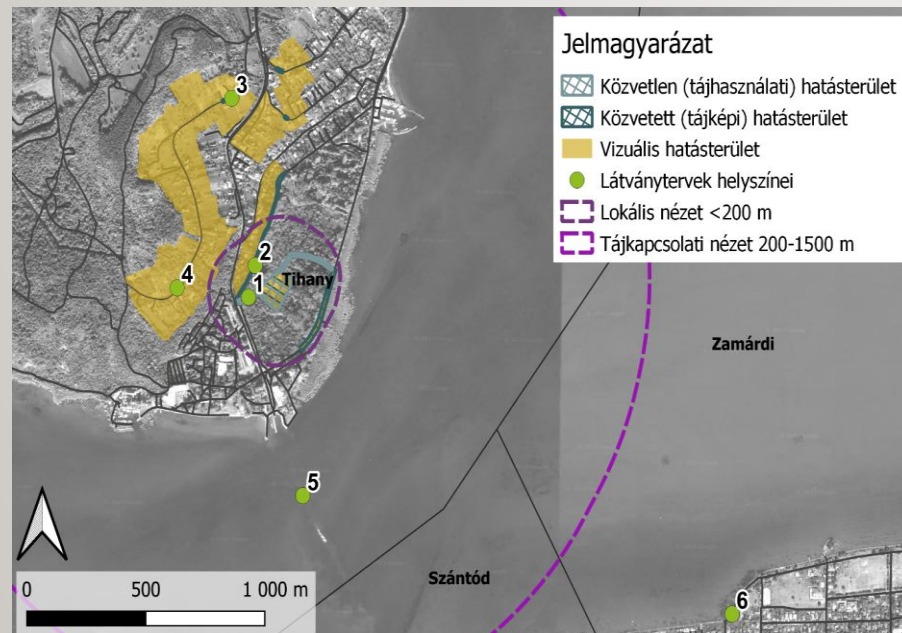
KULCSKÉRDÉSEK INTEGRÁLTAN: BIODIVERZITÁS

- ENSZ Biológiai sokféleség egyezmény, 1992 Rio de Janieró, EU Biodiverzitási stratégia, 2020, ENSZ Biológiai sokféleség konferencia, 2022 Montreál
- Pannon biogeográfiai régió jelentősége
- biodiverzitás – ökológiai stabilitás – éghajlatváltozás – reziliencia
- csúcsragadozók, ökoszisztéma mérnökök, indikátor fajok szerepe

KULCSKÉRDÉSEK INTEGRÁLTAN: MÉRNÖKI ETIKA

- környezeti hatástanulmányok
- ökológiai tájbaillesztés
- természetközelség, természetes folyamatok és dinamika

KULCSKÉRDÉSEK INTEGRÁLTAN: TÁRSADALMASÍTÁS, KÖRNYEZETI NEVELÉS, ÖKOTURIZMUS

- környezeti nevelési program (2006-)

Köszönöm a figyelmet!

boromisza.zsombor@uni-mate.hu